

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

සුල් පරිමාණ දේවර කාර්මිකයින්
සඳහා ආරක්ෂිත නාවිකතරණය

ආරක්ෂිත අවදානම් කළමනාකරණය

ප්‍රහැරු සටහන්

අන්තර්ගතය

ප්‍රහැතුකරු සඳහා වන අතිශේෂය	2
හඳුන්වීම පිටු - 2 - 6	3
ආරක්ෂිත අවදානම කළමනාකරණය (SRM) ක්‍රියාවලිය පිටු - 7 - 10	5
ආරක්ෂාව පිටු - 11 - 29	6
උපදව රෙපිස්ටර් පිටු - 30 - 42	16
යාත්‍රාව සිටියදී ආරක්ෂාව සඳහා ආරක්ෂිත වැඩි පිළිවෙන් පිටු - 43 - 55	22
සැසිය අවසාන වැඩි පත්‍රිකාව	33

ප්‍රහුණුකරු සඳහා අමතර තොරතුරු

මෙම අමතර තොරතුරු මෙම පාධමාලාවේ ඉදිරිපත් කරන්නාට සහාය වීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇත. රේඛනය පුරා අමතර සම්පත් යෝජනා කර ඇති අතර මාතාකාව පිළිබඳ හොඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රහුණුකරු මෙම දුච්ච හාවතා කිරීම නිර්දේශ කෙරේ.

ප්‍රහුණුකරු සඳහා කාර්යය :

පාධමාලාව ආරම්භ කිරීමට පෙර ප්‍රහුණුකරු විසින් සම්පූර්ණ කළ යුතු කාර්යයන් මේ යටතේ ඇතුළත් කෙරේ.

උපයෝගී සම්පත් :

මෙම පොත් පිළිවේ අන්තර් ගත අමතර තොරතුරු, සම්පත් පරිභේදනය සඳහා කාලය යෙදුවේමෙන් ප්‍රහුණු වැඩසටහන වඩාත් පහසුවෙන් සිදුකිරීමට ප්‍රහුණුකරුට හැකියාව ලබෙනු ඇත.

ප්‍රහුණුවන්නන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් :

මෙම මාතාකාව යටතේ සහභාගිවන ප්‍රහුණුවන්නන් සඳහා භූමිකා රුග දැක්වීම, ක්‍රියාකාරකම් සහ අනෙකුත් අන්තර් ක්‍රියාකාරකත්ව මෙවලම් යෝජනා කර ඇත. පාධමාලාව තුළ විවාත සංවාදයක් සඳහා දිරීමත් කිරීම අත්‍යවශය වේ.

පිටු 2 - 6 - හඳුන්වීම

ධේරණයෙකු වීම දුෂ්කර කාර්යයකි - මබ කරන සෑම දෙයකම අවදානම් ඇති අතර මෙම අවදානම් සෑම විවෘත වෙනස් වේ. ආරක්ෂිත අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය යනු සිහෘම අවස්ථාවක හාවතා කළ හැකි පද්ධතියකි. වමගින් ඔබට බඩා දී ඇති සිහෘම කාර්යයක් සඳහා හඳුනාගෙන ඇති උපදාව හඳුනා ගැනීමට සහ කළමනාකරණය කිරීමට ඉඩ සළස්කයි. ආරක්ෂිත අවදානම් කළමනාකරණය පිළිබඳ මෙම පුහුණුවේ (SRM) අරමුණ වන්නේ කිහිපාන්වරයාට සහ කාර්ය මණ්ඩලයට ඔවුන්ගේ ආරක්ෂාව පිළිබඳව හොඳ තීරණ ගැනීමට රාමුවක් බඩා දීමයි.

ආරක්ෂිත අවදානම් කළමනාකරණය යනු පහත කරණු සිදු කිරීමට මාර්ගයකි :

- උපදාව හඳුනා ගැනීම
- ඒවා තක්සේරු කිරීම සහ
- ආක්‍රිත අවදානම් කළමනාකරණ කිරීම

මෙය ඔබට වඩා හොඳ තීරණ ගැනීමට සහ ඔබේ මසුන් ඇඟ්ල්ලීමේ ගමනේ ආරක්ෂාව වැඩි දියුණු කිරීමට ඉඩ සළස්කයි.

පාරිභාෂිත වචන මාලාව

ව්‍යාකුලත්වය වළක්වා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාවලියේදී හාවතා කරන පාරිභාෂිත වචන මාලාව පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් නිඩිම වැදගත් වේ. පහත දැක්වෙන්නේ ප්‍රධාන තියුමයන් සහ ඒවායේ අර්ථයන් ය.

යෙදුම	තේර්ඡම
උපදාව	රෝග, තුවාල, මරණය හෝ දේපල හානි සිදු කිරීමට හැකියාව ඇති යමක්
අවදානම	උපදාවයෙන් හානි සිදුවීමේ සම්භාවතාව සහ විහා ප්‍රතිච්චාක
වය හැකි බව	සිදුවීමක්/අනතුරක් සිදුවීමේ සම්භාවතාව (අවස්ථාව) තක්සේරු කිරීම
ප්‍රතිච්චාක	අනතුරක්/සිද්ධ්‍යයක ප්‍රතිච්චාකයක් ලෙස සිදුවිය හැකි බරපතලකම තක්සේරු කිරීම
අවදානම් තක්සේරු කිරීම	උපදාව හඳුනා ගැනීමට සහ අවදානම තක්සේරු කිරීමට ව්‍යුහගත ක්‍රියාවලියක්
පාලන	හඳුනාගත් අවදානම ඉවත් කිරීම හෝ අවම කිරීම සඳහා යනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග
අවශ්‍ය අවදානම	පාලන හඳුනාගෙන ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසුව ඉතිරිව ඇති අවදානම

උපයෝගීත මුළුණ :

<https://www.worksafe.govt.nz/thetoolshed/definitions-and-acronyms/>

ප්‍රභුත්‍යුකරු සඳහා කාර්යය :

සහනාගිවන්හේට විවධ නියමයන් පිළිබඳව හොඳ අවබෝධයක් ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා පාරිභාෂිත වචන සහ කිරීවචන පිළිබඳව කතා කරන්න. උපදුවයක් සහ අවදානමක් අතර ඇති වෙනස්කම් පන්තිය විසින් අවබෝධ කර ගෙන තිබේදයි සහතික කිරීමට පරැක්ෂා කරන්න.

මසුන් ඇල්ලීමේ දී ඇති විය හැකි උපදුව

උපදුව වලින් ආරක්ෂා විමට ඔබ මුළුන්ම උපදුව මොනවාදයි තේරේම් ගෙ යුතුය. මසුන් ඇල්ලීම සාම විටම හායානක කාර්යයක් විය. බොහෝ අනතුරු වාර්තා නොවන හෝ ලේඛනගත නොවන අතර, විම නිසා අන්තරායන් හි තරම හඳුනා ගැනීම අනියෝගාත්මකය.

බොහෝ දේවර මරණ සිදුවන්හේ පහත සිදුවීම් වල ප්‍රතිච්ලයක් ලෙසටය :

- යාත්‍රාවට අනතුරක් : යාත්‍රාවක් ගිල් යාම වැනි මෙය බොහෝ වට එක් සිදුවීමක දී බහු මරණ සඳහා හේතු වන අතර මරණ වලින් 80% ක් සඳහා ඇස්තමේන්තු කර ඇත.
- යාත්‍රාවේ අනතුරක් : වාත්තිය ආරක්ෂණ සිදුවීමකි. සාමාන්‍යයෙන්, මේවා සංවාත අවකාශ සිදුවීම් වැනි තනි මරණ සිදුවීම් වන අතර මරණ වලින් 20% ක් වේ.
- අසනීප - මුහුදේ වැඩ කිරීම නිසා අයහපත් සෞඛ්‍යය :
වාත්තිය සෞඛ්‍යය ගැටවේ. මෙම සංඛ්‍යා සඳහා සංඛ්‍යාලේඛන නොමැත, හමුත් උපකළුපින සාක්ෂි වලින් පෙනී යන්නේ මුහුදේ වැඩ කිරීම නිසා ඇති වන දිගු කාලීන රෝගාධාධ අයහපත් සෞඛ්‍යයට හා මුහුදේ අනතුරු සිදු වන තවත් මරණවලට වගකිව යුතු බවයි.

අනතුරු වර්ග

වත්තාත් සුලඟ යාත්‍රා අනතුරු හම් :

- යාත්‍රාව හැනීවීම - ගිල් යාම
- යාත්‍රාව අනිම් වීම - ගින්න

යාත්‍රාවල බහුලව දක්නට ලැබෙන අනතුරු පහත ඇතුළත් වේ:

- මාරාන්තික / බරපතල තුවාල - මුහුදේ දී අතුරුදූහන් වීම
- මාරාන්තික / බරපතල තුවාල - යන්ත්‍රෝපකරණවල පැවැරීම
- මාරාන්තික / බරපතල තුවාල - සංවාත අවකාශයන්
- මාරාන්තික / බරපතල තුවාල - ලිස්සා යාම, පය පැවැරීම් සහ වැටීම්
- මාරාන්තික / බරපතල වාත්තිය - අයහපත් සෞඛ්‍යය

මෙය සහනාගිවන ප්‍රභුත්‍යුවන්හන් සඳහා හොඳ සාකච්ඡා ස්ථානයකි. සංඛ්‍යාලේඛන මෙම තත්ත්වයන් ඉස්මතු කරන අතර විකිනෙකාගේ පුදේශයේ අනතුරු අනුපාත සහ වර්ග බොහෝ සාධක මත පදනම්ව (සමහර වට සැලකිය යුතු ලෙස) වෙනස් වේ.

හිඹි පුදේශය සඳහා සන්ස සංඛ්‍යාලේඛන නොමැති බැවින්, මෙම මාතාකාව පිළිබඳ සාකච්ඡාවකින් සයැසිය ආරම්භ කරන්න. සහනාගිවන ප්‍රභුත්‍යුවන්හන්ගේ කාර්යය බලන්න

මසුන් ඇඟිල්ම කෙතරම් හයානක විය හැකිදැයි අපි දිනිමු. නමුත් අවදානම් ආරක්ෂණ කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියක් වැනි ක්‍රියාවලියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් ඔබට සමහර අන්තරායන් පාලනය කිරීමට හෝ කළමනාකරණය කිරීමට සහ ඔබේ යානුව සහ කාර්ය මණ්ඩලය ආරක්ෂා කර ගැනීමට හැකි වනු ඇත.

පූහුණුවන්නන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් :

ඔබේ පුදේශයේ සිදුවේ ඇති බව ඔබ දැන්නා අනතුරු හෝ මරණ සාකච්ඡා කරන්න.

විශේෂීත අනතුරක් ඉස්මත කරන ප්‍රමුඛ තේමාවක් (ගිල්ම, ගින්න, මුහුදුට වැටීම) තිබේද? මෙම අවදානම් කළමනාකරණය කිරීමට ඔබට පද්ධති තිබේද?

පිටු 7 - 10 - ආරක්ෂිත අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධතිය (SRM)

අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය

ආරක්ෂිත අවදානම් කළමනාකරණ පද්ධතිය යනු ඇත්තේන්ම වියිත් කියවෙන පරදී අවදානම් කළමනාකරණය කිරීමට නිර්මාණය කර ඇති පද්ධතියකි.

ආරක්ෂාව යනු “අනතුර, අවදානම හෝ තුවාල ව්‍යුහ ආරක්ෂා වීම හෝ අනතුරක්, අවදානමක් හෝ තුවාලයක් සිදු වීමට නොහැකි වීමේ තත්ත්වය” ලෙස අර්ථ දැක්වේ.

ආරක්ෂාව පිළිබඳ සහ්දුර්හය තුළ, අවදානම නිර්වචනය කරනු ලබන්නේ : අනතුරකින් සිදුවන හානියේ සම්භාවිතාව සහ විනව ප්‍රතිච්චාකය ලෙසයි.

සාරාංශයක් ලෙස, ආරක්ෂිත අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියේ අරමුණ වන්නේ කාර්ය මණ්ඩලය, යානුවට හෝ පරිසරයට සිදුවන හානිය වැළැක්වීමයි.

ධේරියෙකු ලෙස ඔබට තිරින්තරයෙන් වෙනස් වන පරිසරය හේතුවෙන්, ආරක්ෂිත අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියක් සම්පූර්ණ කිරීම වික් වරක් පමණක් කිරීමට සිදු වන කාර්යයක් නොවන අතර සානු, කාලගුණ්‍ය, මසුන් ඇඟිල්මේ වර්ග, යානුවේ ප්‍රමාණය සහ යානයේ සිටින පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව වැනි ව්‍යවහයන් යන සියලුම වහා අන්තරායන්ට බලපායි. සියලුම උපද්‍රව හැඳුනාගෙන ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා සහ පාලනයන් ක්‍රියාත්මක කර ඇති බව තහවුරු කිරීම සඳහා SRM සියලුම යානු මත තිනිපතා සිදු කළ යුතුයි.

SRM ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කළ යුතු අවස්ථා:

- එය පෙර සිදු කර නොමැති හමු
- දිවර සමය ආරම්භයේදී
- සැපුම් කිරීමේදී හෝ වෙනසක් සිදු කරන විට
- හඳුයි අනතුරකින් පසු, සිද්ධියක් හෝ අතපසුවීමක් ආසන්නයේ
- රැකියා ස්ථානයේ තක්සේරු කරන ලද අවදානම් මටිටම මත පදනම්ව නියමිත කාල පර්‍යාගන් තුළ
- ව්‍යවස්ථාපායක බැඳීම් වෙනස් වන වට
- නව කාර්යයක් / දිවර ක්‍රියාත්මක සිදු කිරීමට පෙර

SRM ක්‍රියාවලිය භාර ගැනීම

SAFE යන කෙටි යෙදුම භාවිතා කරන වට ක්‍රියාවලිය තේරේම් ගැනීමට පහසු විය හැකිය.

S (See)	- උපද්‍රව බලන්න
A (Assess)	- අවදානම තක්සේරු කරන්න
F (Fix)	- ගැටුව නිවැරදි කරන්න
E (Evaluate)	- ඔබේ නිවැරදි කිරීම තක්සේරු කරන්න

පළමු පියවර (බලන්න) යනු පවතින සහ විභව උපද්‍රව හැඳුනා ගැනීමයි. වැරදි විය හැකි හෝ භානියක් විය හැකි හිත්සම දෙයකි.

මින්පසු ඔබ අවදානම තක්සේරු කළ යුතුය - එම උපද්‍රවයේ ප්‍රතිච්චාක මොනවාදී සහ විය සිදුවීමේ සම්භාවිතාව කුමක්ද?

ඔබ අන්තරාය අඟි කරන අවදානම තහවුරු කළ පසු ඔබට භාණි සිදු විම වැළක්වීම සඳහා පාලන පියවරයන් (නිවැරදි) කළ හැකිය. සහ අවසානයේ;

ඔබ ක්‍රියාත්මක කර ඇති පාලන පියවර තිබුනයි සහ උපද්‍රව සඳහා පූජු බව සහතික කිරීම සඳහා ඔබේ නිවැරදි කිරීම නිරන්තරයෙන් තක්සේරු කරන්න.

පූජුකරු සඳහා කාර්යය :

අවදානම් හැඳුනාගැනීමේ සිට එවා තක්සේරු කිරීම සහ පාලනයන් හැඳුනා ගැනීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම වැනි ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය නිර්පෙනුය කිරීමට උපද්‍රවයක් සකස් කරන්න. සැකිය අවසන් වන වට ඔවුන්ට ස්වාධීනව ක්‍රියාවලිය සම්පූර්ණ කිරීම පහසු විය යුතුය.

පහත පිටු ඔබව පියවරෙන් පියවර ක්‍රියාවලිය හරහා ගෙන යනු ඇත.

පිටු II - 29 ආරක්ෂාව

සටහන : උපද්‍රව සහ අවදානම

උපද්‍රව සහ අවදානම බොහෝ වට විකිනෙකට වෙනස් ලෙස භාවිතා වන නමුත් ඉන් විකම දේ අදහස් නොවේ.

උපද්‍රව යනු භානියක්, භාණි හෝ අනිතකර සෞඛ්‍ය බලපෑම් ඇති කළ හැකි හිත්සම දෙයක් අවදානමක් යනු යමෙකු තුවාල වීමේ සම්භාවිතාව සහ උපද්‍රව හේතුවෙන් පත් වූ භානිය

ඡ්‍රූයෙන් පිට වූ බෝට්ටුවක් උපද්‍රවයක් විය හැකිය. නමුත් වියට සැලකිය යුතු භානියක් සිදු කළ නොහැකි බවත්, විය කරදර වීමට තරම් අවදානමක් නොවේ.

කෙසේ වෙතත් වෙශයෙන් ලගා වන කුණාටුවක් සමඟ මූහුදේදී අල්ලා ගත් මාල පිරැණු බෝට්ටුවක් භාණි හෝ භාණි වීමේ සැලකිය යුතු අවදානමක් ඇති කරයි. එබඳවෙන් සළකා බැලිය යුතුය. මෙහිදී හැඳුනාගෙන ඇති පැහැදිලි අවදානමක් ඇති අතර දැන් විය තක්සේරු කර පාලනය කළ යුතුය.

SRM ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කිරීම.

ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කිරීම අතිමහත් කාර්යයක් ලෙස පෙනෙන්නට පූඩ්‍රවනි.

මබ ආරම්භ කරන්නේ කොතැනිස්ද සහ ඔබ අනුළත් කරන්නේ කුමක්ද?

විය සරලව තබා ගන්න - විවිධ ක්ෂේත්‍ර, කාර්යයන් සහ භූමිකාවන් හරහා වැඩි කරන්න.

විමෙන්ම ඉන් කුමන උපදුව අති කළ හැකිද හෝ හානියක් විය හැකි හැඳුනා ගන්න.

ආරක්ෂක අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියේ පළමු පියවර වන්නේ උපදුව හැඳුනා ගැනීම සඳහා තක්සේරුවක් කිරීමයි.

මෙම තක්සේරුව සලකා බැඳුය යුතු වන්නේ

- හාවතා කරන යන්නේ පකරණ සහ උපකරණ වර්ග - එවා අති තත්ත්වය, එවා හාවතා කරන ආකාරය, උපකරණවල ආරක්ෂිත ලක්ෂණ සහ එවා හාවතා කරන පරිසරය අනුව විය පද්ධති - කාර්යයන් සම්පූර්ණ කරන්නේ කෙසේද? විම කුමය ආරක්ෂිතම විකුරුපයද?
- අර්ගොනොමික්ස් - යාතා සැලසුම් / පිරිසැලසුම් සහ කාර්යයන් තුවාල විමේ අවදානමට දැයක වේද?
- පිව විද්‍යාත්මක - වෛරස්, බැක්ටීරියා, මාල්, විෂ වැනි උපදුවයන්
- පුද්ගලික ආරක්ෂක උපකරණ - සියලුම කාර්ය මණ්ඩලයට පිවතාරක්ෂක පැකැටි සහ අත්වසුම්, ආවරණය කරන ලද සපත්තු (ග්‍රහණය සහිත) සහ අක්ෂ ආරක්ෂණ වැනි ප්‍රමාණවත් ආම්පන්න තිබේද?
- දියේ ගිල්මේ අවදානම - කරන කාර්යය අතරතුර යමෙක බෝරුවෙන් පිටතට යාමට ඉඩ අති ආකාරය කොපමනුද? ඔවුන් බෝරුවෙහි පැන්තුව හේත්තු වි සිටි හෝ යම් අවස්ථාවක දී ජෞයට වැටෙනවාද? ඔවුන් පිවතාරක්ෂක ක්‍රියාකාරක පැලද සිටිනවාද?
- තාපය, සිතල, රසායනික ද්‍රව්‍යය සහ රේඛ වලට නිරාවරණය විම - මේ සියලුම පුද්ගලයෙකු ප්‍රතිචාර දක්වන සහ හැකිරෙන ආකාරය කෙරෙනි බලපානු ඇත.
- විදුලි හා ගිනි උවදුරු - කාර්යයේ සම්පූර්ණ අවදානම සඳහා මෙවා සලකා බැඳුය යුතුයි.
- මනේ සමාජය සාධක - මානසික ආතතිය, හිරහැර කිරීම සහ රැකියා ස්ථානයේ ප්‍රවිණ්ඩිත්වය අනුව - කාර්ය මණ්ඩලය හැකිරෙන ආකාරය, ප්‍රතිචාර දක්වන හෝ ක්‍රියා කරන ආකාරය කෙරෙනි සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කිරීමේ හැකියාව ඇත. වැඩෙන් සමස්ත අවදානම් තක්සේරුවෙදී සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

උපයේශීල්‍ය මුළුග්‍ර : පහත සඛැදිය රැකිය ස්ථානයේ අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම පිළිබඳ තොරතුරු සපයන අතර, වැඩි අවදානම් හැඳුනා ගැනීම, තක්සේරු කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම පිළිබඳ උපයේශීල්‍ය මුළුග්‍ර PDF වික්‍රීතිය සපයයි. මෙය ඕනෑම සහභාගිවන පුහුණුවන්නේ ප්‍රශ්නයකට පිළිතුරු දීමට ඔබට අවශ්‍ය විය හැකි ඕනෑම අමතර තොරතුරුක් සපයයි.

https://www.worksafe.govt.nz/managing-health-and-safety/managing-risks/?gclid=CjwKCAjw6fCCBhBNEiwAem5SO6ZzUkdCmTfEHYEZd2QiAOBc11_YxqmiQDtuYnI5ZD7nMtbYvYbGcRoCnwwQAvD_BwE

උපයේශීල්‍ය මුළුග්‍ර :

https://www.hsa.ie/eng/Your_Industry/Fishing/Hazards/Common_Hazards/

01. උපදුවය බලන්න/දකින්න

පළමු පියවර වන උපදුවය බඳීම, උපදුවය හඳුනා ගැනීම මත පදනම් වේ.

සියලු අවස්ථා ආවරණය කිරීම සඳහා මුහුදේ සිදුවිය හැකි උපදුව වර්ග සහ අනතුරු වර්ග පිළිබඳව ඔබ සම්පූර්ණයෙන් දැනුවත් විය යුතුයි.

අනතුරක් හඳුනා ගැනීමට, පහත සඳහන් කරනු සෞකා බලන්න.

- වරදීමට හැක්කේ කුමක් දී?
- හානියක් විය හැක්කේ කාරදී?
- හානියක් සිදුවිය හැක්කේ කෙසේදී?

පළමුව - වරදීමට හැක්කේ කුමක් දී?

වරදීමට හැක්කේ කුමක් දී? උපදුව වර්ග

දාන සටහන් ලෙස, උපදුව යනු යම් දෙයකට හෝ යමෙකුට හානියක්, හානි හෝ අනිතකර සෞඛ්‍ය බලපෑම් ඇති කිරීමට හැකියාව ඇති ඕනෑම දෙයක් වේ.

අනතුරුදායක තත්ත්වයන් : මේවාට ලිස්සන සුල් හෝ අසමාන ඇවිදීමේ මත්තිට, තද බඳ වූ සේවා තත්ත්වයන්, නරක ලෙස වාතානුය ඇති පුද්ගල, දුර්වල ලෙස ආලේකමත් පුද්ගල සහ සීමිත අවකාශයන් අනුළත් විය හැකිය.

අන්තරායකර ද්‍රව්‍ය : විඛාදන හෝ විෂ සහිත රසායනික ද්‍රව්‍ය, දැවෙන හෝ පුපුරන ද්‍රව්‍ය, හානක ද්‍රව්‍ය, හානක වායුන්, බැක්ටීරියා, වෙටරස් සහ විෂ වැනි.

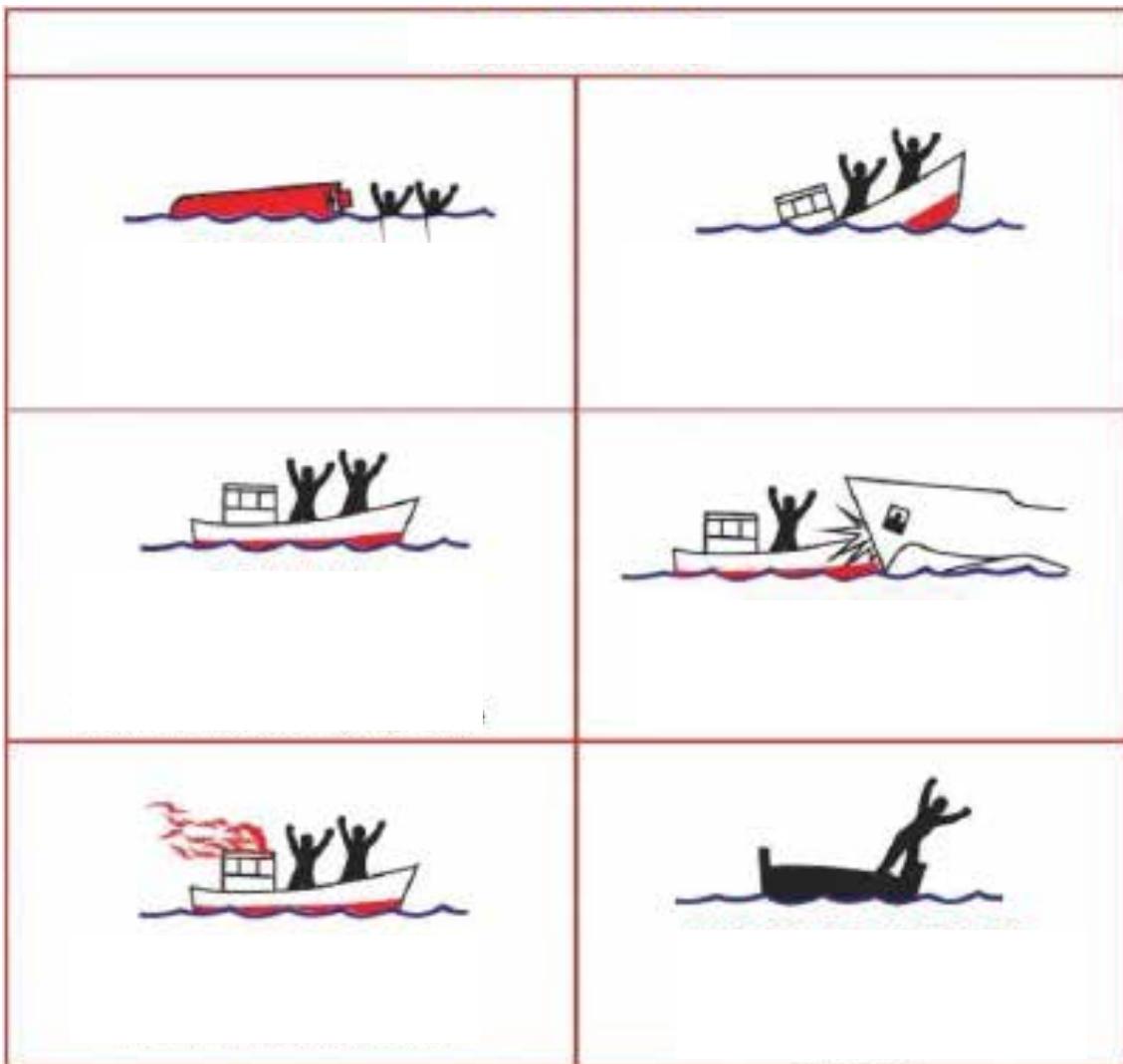
අනතුරුදායක ක්‍රියාකාරකම් : හානක කාර්යයන්, අස්වානාවක වශයන් හෝ ඉරියව, බර ඉස්දීම, නිරන්තරයෙන් හැවත නැවත සිදු කරන වශය, අන්තර් පුද්ගල ගැටුම්, නිරහැර කිරීම සහ බිඟ ගැන්වීම් අනුළත් විය හැකිය.

අනතුරුදායක සිදුවීම් : පිළිරිම්, ගැටීම්, කම්පන ගිනි, කාන්දුවීම්, විදුලි කම්පන, වැවෙන වස්තුන්, උපකරණ අනුමිකතා වැනි.

ප්‍රහුණුවන්නේ ක්‍රියාකාරකම් :

කුඩා කණ්ඩායම් වශයෙන් බාරා සහ සුළුගේ බලපෑම වස්ථාපන බඳුව සහ සැබුසුම් බඳුව බලපාන ආකාරය පිළිබඳ ඔබේ අවබෝධය නිර්පෙනුය කිරීමට රුප සටහනක් අදින්න. මාරුවෙන් මාරුවට කණ්ඩායමට ඔබේ රුප සටහන් පැහැදිලි කරන්න.

වැරදිමට හැක්කේ කුමක් දී? හඳුනී අනතුරු වර්ග
මුහුදේ දී වැරදි විය හැකි බොහෝ දේ ඇත.

ලපයෝපිත මුළුණ :

<https://www.scribd.com/document/81826232/Safety-Guide-Rep112>

වැරදිමට හැක්කේ කුමක් දී?

මසුන් ආල්ලුමේ කටයුතු අතරතුර, පහත සඳහන් උපදා තිබේද ?

- ගැටීම, ගිල් යාම, තුළත කිරීම, ආදිය ?
- එන්පීම බිඳවැටීම ?
- තටුවුව මත ලිස්සායාම / වැටීම ?
- මැන් ඔවර්බොකි ?
- මැනුවල් හැසිරවීමේ අන්තරායන් ?
- මාල් හෝ දේවර උපකරණ වලින් තුවාම ?
- රසායනික දුව්‍යය හෝ වෙනත් දුව්‍යය ?
- ගිනි හෝ පිපිරිම් ?

උපදුව තේරුම් ගන්න

යම් දෙයක් වැරදි යා හැකි සියලු අවස්ථා ඔබ සළකා බැඳු පසු උපදුවයේ වස්තර ගැන තව දුරටත් තිශ්විතව තොරතුරු ලබා ගැනීමට කාලයයි.

අනතුර කුමක්ද ?

උපදුවය සිදුවූය කොතනදී දී?

වියින් හානි විය හැක්කේ කාටද ?

විය යමෙකුට රදුවන්නේ හෝ යම් දෙයකට හානි කරන්නේ කෙසේද ?

මෙවතින් ප්‍රශ්න ඇසිම ඔබට උපදුව පිළිබඳ පැහැදිලි අවබෝධයක් වර්ධනය කර ගැනීමට ඉඩ සළසයි. විමුණ් ක්‍රියාවලියේ රළු කොටස් සඳහා දේශ්වර් පහසු කරයි.

ප්‍රහැනුවන් සඳහා කාර්යය :

එක් එක් පියවර සමග තිරිපත්‍යක් ලෙස හාවතා කිරීමට උදාහරණ අවස්ථාවක් සාදන්න. සහභාගිවන්නේ ඔවුන්ගේම උදාහරණ සමග ක්‍රියාවලියේ එකම කොටස හාවතා කිරීමට පෙර හිස් අවදානම් ලේඛනයක සාකච්ඡා කරන පරිදි එම පියවර සියල්ලම සම්පූර්ණ කරන්න.

ප්‍රහැනුවන්නේගේ ක්‍රියාකාරකම් :

කුඩා කණ්ඩායම් වශයෙන් බාරා සහ සුළගේ බලපෑම වස්ථාපන බඳුට සහ සැලසුම් බඳුට බලපාන ආකාරය පිළිබඳ ඔබේ අවබෝධය තිරිපත්‍ය කිරීමට රුප සටහනක් අදින්න. මාරුවෙන් මාරුවට කණ්ඩායමට ඔබේ රුප සටහන් පැහැදිලි කරන්න.

ඔබගේ උපදුව 3 සඳහා, පහත සඳහන් දැක්වා ගන්න :

- උපදුව කුමක්ද ? උදා : විෂ සහිත මාලිවෙක්
- උපදුවයේ පිළිවීම ? උදා : දැඟ හසුරුවන කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයා
- විය යමෙකුට රදුවිය හැක්කේ කෙසේද ? උදා : කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින්ගේ සම මාලිවාගේ කොඳ ඇට පෙළින් සිදුරු කළ හැකි අතර, ඩිවරයාට විය විෂ වී ආසාදනිය විය හැකිය.

උපයෝජිත මුලාකු :

<http://www.fao.org/tempref/docrep/fao/007/y4722e/y4722e00.pdf>

උපදුව සහ අවදානම් ලේඛන (රෙපිස්ටර)

උපදුව හැඳුනාගෙන් පසු එවා ලේඛනගත කළ යුතුය. උපදුව ලේඛනයක් යනු මෙය කිරීමට වඩාත් විශ්වාසී කුමයයි. උපදුව ලේඛනයක් යනු යානුවේ සියලුම උපදුවවල ලේඛනයක් වන අතර 'හව' උපදුව හැඳුනා ගැනීමට සහ පවතින එවා පාලනය කිරීමට ගන්නා ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ වාර්තා තබා ගැනීමට මෙවලමක් ලෙස සේවය කරයි.

යානුවේ සිටින සියලුම කාර්ය මණ්ඩලය ක්‍රියාවලියට සම්බන්ධ විය යුතුය. විශේෂයෙන්ම ඔවුන්ට විශේෂයෙන් වෙන් කර ඇති තති කාර්යයන් ඇති කාර්ය මණ්ඩලයේ සහයකයින්.

උපයෝලින මුලාශ්‍ර :

<https://www.smartsheet.com/risk-register-templates>

උපදුවයක් හඳුනාගෙන, අවබෝධ කර ගත් සහ ලේඛනගත කළ පසු, ඔබ උපදුවය මගින් සිදු කළ හැකි හානියේ මට්ටම මැනිය යුතුය.

02. අවදානම තක්සේරු කිරීම

අනතුරක් ඇති කරන අවදානම විම උපදුවයක් සිදුවන හානියේ සම්භාවතාව සහ විනව ප්‍රතිච්චාක මගින් තීරණය වේ. වෙනත් ව්‍යවහාර විෂයාත් හානියට පත්වන අවස්ථා මොනවාද සහ විය කෙතරම් හානියක වනු ඇතිද යන්න මත

ආරක්ෂක වාත්තිකයන් බොහෝ විට අවදානම් අනුකාතියක් හාවතා කරයි. අවදානම් අනුකාතියක් යනු අවදානම් මට්ටම පහසුවෙන් හඳුනා ගැනීමට ඉඩ සුලසන හඳුනා අනතුරක් සිදුවීමේ සම්භාවතාව ඒකාබද්ධ කරන මෙවලමකි.

සම්බන්ධ නොවා ඇත	බොහෝ දුරට යොරුයි	මධ්‍යම	මධ්‍යම	ඇඟිල්	අවදානම්	අවදානම්
	ඉඩ ඇත	ඇඩු	මධ්‍යම	ඇඟිල්	අවදානම්	අවදානම්
	විය හැකි	ඇඩු	මධ්‍යම	මධ්‍යම	ඇඟිල්	ඇඟිල්
	විය නොගැනීම	ඇඩු	ඇඩු	මධ්‍යම	මධ්‍යම	ඇඟිල්
	දුරුග	ඇඩු	ඇඩු	ඇඩු	මධ්‍යම	මධ්‍යම
	නොයැලුම් හැකි		දුව	මධ්‍යස්ථාන	ප්‍රධාන	ඇඟිල් / උවිවතම්
ප්‍රතිච්චාක / බලපෑම						

ප්‍රහුණුකරු සඳහා කාර්යය :

අවදානම් අනුකාශීය සහ එය කිය කරන ආකාරය පිළිබඳව තුරුපුරුදු වන්න සහ සහභාගිවන්න්ගේ උදාහරණ සමග පද්ධතිය වස්තරාත්මකව හාටා කිරීමට සූදානම් වන්න.

සම්භාවිතාව / විය හැකි බව

සම්භාවිතාව තක්සේරු කරනු ලබන්නේ සිදුවීමේ පරිමානයක් මත දුර්ලභ (1) සිට බොහෝ දුරට (5) ඉදිරි වසර තුළ සිදුවනු ඇත.

- දුර්ලභ (1)
0-5% සම්භාවිතාව ඉදිරි මාස 12 තුළ සිදු වනු ඇත.
- අසම්භාවන (2)
5-25% සම්භාවිතාව ඉදිරි මාස 12 තුළ සිදු වනු ඇත.
- හැකි (3)
25-50% සම්භාවිතාව ඉදිරි මාස 12 තුළ සිදු වනු ඇත.
- සිදුවීමට ඉඩ ඇති (4)
50-80% සම්භාවිතාව ඉදිරි මාස 12 තුළ සිදු වනු ඇත.
- නිශ්චිත බවට ආසන්න (5)
80-100% සම්භාවිතාව ඉදිරි මාසය තුළ සිදු වනු ඇත.

ප්‍රතිච්චාක / බලපෑම්

ප්‍රතිච්චාක මතිනු ලබන්නේ එය සිදුවුවහොත් සිදුවීමට ඇති බලපෑම මතිනි. විය නොසැලකිය හැකි (1) සිට අන්ත (5) දක්වා පරිමානයෙන් මතිනු ලැබේ.

- නොසැලකිය හැකි (1)
තුවාල නැත, කාලය නැති වී නැත, දිගුකාලීන බලපෑම නොමැත.
- සුවී (2)
ප්‍රවාහාර තුවාල, අවම කාලය අනිම් වීම, දිගු කාලීන බලපෑම් නැත.
- මධ්‍යස්ථාන (3)
වැඩි කරන ස්ථානයෙන් (මුහුදෙන්) පිටත වෙළඳු ප්‍රතිකාර අවශ්‍ය වේ, තුවාල හේතුවෙන් කෙටි කාලයක් අනිම් වේ, දිගු කාලීන බලපෑම් මධ්‍යම වශයෙන් ඇත.
- ප්‍රධාන (4)
බරපතල රෝග හෝ තුවාල හේතුවෙන් රෝගුල්ගත වීම, දිගු කාලීන බලපෑම්,
- අන්තයටම (5)
බරපතල තුවාල හෝ රෝගාබාධ හේතුවෙන් සඳුකාලික ලෙස පුද්ගලයින් අනිම් වීම, මරණ එකක් හෝ වැඩි ගණනක්.

මෙම සංරචක දෙක ස්වාධීනව විනිශ්චය කළ යුතු අතර පසුව ගුණ කළ යුතුය.

අවදානම = සිදුවීමේ සම්භාවිතාව X ප්‍රතිච්චාක වල බරපතලකම

සම්භාවිතාව සහ ප්‍රතිච්චාක යන දෙකම තීරණය කර අවදානම් අනුකාශීයට ඇතුළත් කර ඇති වට, විය අඩු සිට වෛවෙනාත්මක හෝ 1 - 25 දක්වා නම් අවදානම් මට්ටමක් පෙන්වුම් කරයි. පළමුව කළමනාකරණය කළ යුත්තේ කුමන අවදානම්ද යන්න තීරණය කිරීමේදී, ඔබ, ඔබේ යානාව සහ ඔබේ කාර්ය මණ්ඩලය ආරක්ෂා කිරීම පළමුව ඉහළම අවදානම ලෙස සළකා වැඩි කරන්න.

ප්‍රහැනුවන්නන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් :

පෙර කාර්යයේදී හඳුනාගෙන ඇති මධ්‍යි උපදාව තුන හාවතා කරමින් සිදුවීමේ සම්භාවතාව සහ ප්‍රතිච්චිතාක තීරණය කරන්න. (ඖබට නිඛෙන තොරතුරු හාවතා කර හැකිතාක්) මෙය වගුවට දමා අනතුරෝ අවදානම කුමක්දැයි තීරණය කරන්න.

03. ගැටළුව විසඳුන්න

මෙම අවස්ථාව වන වට ඔබ ආරක්ෂිත ක්‍රියාවලියෙන් අඩක් අවසන් කර ඇත.

- S (See)** - උපදාව බලන්න
- A (Assess)** - අවදානම තක්සේරු කරන්න
- F (Fix)** - ගැටළුව නිවැරදි කරන්න
- E (Evaluate)** - ඔබ නිවැරදි කිරීම තක්සේරු කරන්න

රේලග කරණ වන්නේ ගැටළුව විසඳුමයි. වෙනත් වෙන වලින් කිවහොත් - ඔබ අවදානම් පාලනය කිරීමට කුමයක් සොයා ගත යුතුයි.

සාම්ප්‍රදායිකව එක් එක් අවදානම කළමනාකරණය කිරීම සඳහා කුමන ගෙනස සහ ව්‍යුතුයි පාලන පියවරයන් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ද යන්න තීරණය කිරීමට පාලන බුරුවලිය ලෙස හැඳින්වෙන දෙයක් හාවතා කරයි. සියලුම මාදිලු එක හා සමාන තොවේ. යම් අවස්ථාවලදී 6 වෙනතුවට මට්ටම් 4 ක් හෝ 5 ක් තිබිය හැකි නමුත් සංකළුපය සමාන වේ.

අවදානම තුරන් කිරීම, සිදුවීමේ සම්භාවතාව අඩු කිරීම හෝ වම සිදුවීමේ ප්‍රතිච්චිතාක අවම කිරීම සඳහා ව්‍යුතු ආකාරයේ පාලන පියවර 6 ක් ඇත. වඩාත්ම ව්‍යුතුයි එවා පළමුව ද පසුව මධ්‍යස්ථාන් ව්‍යුතු පියවරයන් සහ අවසානයේ අවම ව්‍යුතුයි පියවරයන් ද ලැයිස්තු ගත කර ඇත.

• ඉවත් කිරීම

මෙය වඩාත් ව්‍යුතුයි වන්නේ වශයට ප්‍රහැවයේ ඇති උපදාව සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කිරීම ඇතුළත් වන බැවති. වැඩි පිළිවෙත් සකස් කිරීම හරහා මෙය සිදු කළ හැකිය. ව්‍යුතුන් උපදාව තවදුරටත් තොපවති. නැතහොත් උපදාව සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කිරීම කළ හැක. උපදාව රුහුණු සඳහා ව්‍යුතු හෝ පිළිකාකාරක රසායනික ද්‍රව්‍යයක් හාවතා කරන්නේ නම්, නමුත් වම කාර්යය සඳහා ජ්‍යෙෂ්ඨ පමණක් සුදුසු බව සොයා ගන්නේ නම්, මුවන්ට යාත්‍රාවෙන් රසායනිකය (෋පදාව) සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කළ හැකිය.

• ආදේශනය

අඩු අවදානමක් ඇති දෙයක් සමග උපදාව ප්‍රතිස්ථාපනය කළ හැකි වට ආදේශනය කිරීම ව්‍යුතුයි වේ. වින්පිමක් වැනි හානියට පත් හෝ අනතුරුදායක උපකරණ නව කැබඳුවක් සමග සවි කිරීම, අඩු අවදානම් ග්‍රේන් ගත කිරීමක් සඳහා හාවතා කරන රසායනික ද්‍රව්‍ය හෝ ද්‍රව්‍ය ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම හෝ ව්‍යුතු / ව්‍යුතු සහිත වශේෂයකින් ඉලක්ක කරගත් මාලි වර්ගය ආරක්ෂිත දෙයකට වෙනස් කිරීම ඇතුළත්ව මෙයට බොහෝ උපදාවනු තිබේ.

• භුද්‍යකලා කිරීම

අන්තරාය භුද්‍යකලා කිරීම අන්තරායේ ප්‍රහැවයෙන් මිනිසුන් මෙවත් කිරීම හෝ වෙන් කිරීම ඇතුළත් වේ. මෙයට යන්ත්‍රයක් මිනිසුන්ගෙන් අන්ව කාමරයකට හෝ ප්‍රදේශයකට ගෙනයාම හෝ දුරක්ෂාව ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළත් විය හැකිය.

- ඉංජිනේරයේ විද්‍යාවෙන් අවම කිරීම

අවදාහම ඉවත් කිරීමට හෝ අඩු කිරීමට ගැනුවක හෝ උපකරණ කඩැල්ලක හොතික ලක්ෂණ වෙනස් කිරීම මෙයට අභ්‍යුත්ත වේ. උපකරණයක් ලෙස, පරිභේදකයින්ට තුවාල විමෙන් හෝ යන්තුයට අදි ගාමෙන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා යන්තු වලට ආරක්ෂකයින් අනියුත්ත කළ හැකිය.

- පරිභාලන පියවර

අවදාහම පාලනයන් පිළිබඳ පරිභාලන පියවරයන් වලට අවදාහම පාලනය කිරීම සඳහා පූහුණුව, අධ්‍යාපනය, පිරික්සුම් ලැයිස්තු, සංඡු හෝ ක්‍රියා පටිපාටි හාවතා කිරීම අභ්‍යුත්ත වය හැකිය.

- පුද්ගලික ආරක්ෂක උපකරණ

PPE යනු පළදින්නා ආරක්ෂා කිරීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇති උපකරණ හෝ අදුම් වේ. මෙයට වඩාත්ම පැහැදිලි උපකරණ වන්නේ පිටිතාරක්ෂක පැකටි, සපත්තු, අත්වැසුම් සහ අස් ආරක්ෂා කිරීමයි.

මෙම මට්ටම විකිනෙකින් ස්වාධීන තොවන අතර බොහෝ වට එකවර හාවතා කළ හැකිය. ඔබට යන්තුයක් මත ආරක්ෂකයින් සිටිය හැකිය. නමුත් වය සංඡු සහ අත්වැසුම් අවශ්‍යතාවය ප්‍රතික්ෂේප තොකරයි.

බොහෝ අවස්ථාවන්හි දී, ඉවත් කිරීම සහ ආදේශ කිරීම වැනි වඩාත් ව්‍යුහයි මට්ටම අදාළ ලෝකයේ හායාකම රැකියාවක් ලෙස සැලකීමට මසුන් ඇල්ලීමේ කාර්යය සඳහා ප්‍රාගෝකික විසඳුම් තොවේ.

නමුත් අවදාහම අවම කිරීම සඳහා ඔබට ඔබේ බලයේ ඇත්ත සෑම දෙයක්ම කළ තොහඳි බව මෙයින් අදහස් කරන්නේ හැත.

වත්මන් පාලනයන් ලෙස හැඳින්වෙන අවදාහම සිදු විම වැළක්වීම සඳහා ඔබට දැනටමත් යම් පාලනයක් තිබෙන්නට ඉඩ ඇත. අවදාහම පාලන පියවරයන් පිළිබඳ හට, හෝ යෝජිත පියවර සැලසුම් කළ හෝ අනිරේක පාලනයන් ලෙස යොමු කෙරේ.

උපයෝජිත මුළුණ : <https://ppl.app.uq.edu.au/content/2.30.01-occupational-health-and-safety-risk-management>

උපයෝජිත මුළුණ : <https://www.cdc.gov/niosh/topics/hierarchy/default.html>

පළමුව අවධානය යොමු කළ යුතු අවදාහම වන්නේ පළමුව “අවදාහම තක්සේරය කරන්න” අවධියේ ඉහළම ග්‍රේනිගත කිරීම් වේ.

පූහුණුවන්නන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් :

දැන් ඔබ එක් එක් උපද්‍රවයේ අවදාහම හඳුනාගෙන ඇති බැවින්, සියලු මට්ටම පාලනය හරහා ක්‍රියා කරන්න. කළ හැකි විකල්ප මොනවාද සහ අවදාහම අඩු කිරීමට ඔබට කළ හැක්කේ කුමක්ද?

04. නිවැරදි කිරීම තක්සේරු කිරීම

අවදානම් මට්ටම හඳුනාගෙන පාලන පියවර හඳුනා ගත් පසු, එවා ක්‍රියාත්මක කිරීමට කාලයයි. මෙය සිදු කළ යුත්තේ ඉහළම මට්ටමේ හානිය ඉක්මණින් වැළැක්වීම සඳහායි. අවදානම් න්‍යාසයේ ඉහළම ලකුණු ලබා ගත් උපදුව (ඉහළ - විවේචනාත්මක නො 10 - 25) පළමුව ක්‍රියා කළ යුතුයි.

පාලන පියවර ක්‍රියාත්මක වූ පසු - පාලන හාවතයෙන් අවදානම අඩු වී ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා අවදානම් න්‍යාසය හාවතයෙන් උපදුව තක්සේරු කළ යුතුයි. පාලනයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පසුව පවතින අන්තරාය මට්ටම හෙවත් ඉතිරි අවදානම අවශ්‍ය අවදානම ගෙස හැඳින්වේ. මසුන් ඇළුම් වැනි කර්මාන්තයක, රැකියාවේ බොහෝ පාලනය කළ නොහැකි විවෘතයන් හේතුවෙන් අවශ්‍ය අවදානමක් තිබීම අසාමාන්‍ය දෙයක් නොවේ.

අවදානම අඩු වී නොමැති නම් - පාලනයෙන් සමාලේවනය කළ යුතු අනර තවදුරටත් පාලනයෙන් එකතු කළ යුතුයි.

ආරම්භයේ පෙන්වා දී ඇති පරිදි, නිරන්තරයෙන් වෙනස් වන පරිසරයක උපදුවයන් අනපසු නොවන බව සහතික කිරීම සඳහා මෙම ක්‍රියාවලිය නිනිපතා සම්පූර්ණ කළ යුතුයි.

පහත කරණු ඇතුළුව :

- එය පෙර සිදු කර නොමැති නම්
- ධ්‍යාවර සමය ආරම්භයේදී
- සැලසුම් කිරීමේදී හෝ වෙනසක් සිදු කරන වට
- හඳුසි අනතුරකින් පසු, සිද්ධියක් හෝ අනපසුවීමක් ආසන්නයේ
- රැකියා ස්ථානයේ තක්සේරු කරන ලද අවදානම් මට්ටම මත පදනම්ව නියමිත කාල පරාසයන් තුළ
- වහවස්ථාපායක බැඳීම් වෙනස් වන වට
- නව කාර්යයක් / ධ්‍යාවර තුමෙයක් සිදු කිරීමට පෙර

ප්‍රහුණුවන්නන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් :

ඉහළම අවදානම ඉදිරිපත් කරන උපදුව තෝරන්න. සහ ඔබ තෝරාගත් පාලන පියවරයන් ක්‍රියාත්මක කර ඇතැයි සිතන්න. ඔබේ නිවැරදි කිරීම තක්සේරු කරන්න. අවදානම් මට්ටම පහත වැවෙනවාදී? ඇයි / ඇයි නැත්තේ?

ප්‍රහුණුකරු සඳහා කාර්යය :

පිටු 27 : මෙම පිටුවේ නිරෝපණය සඳහා ඔබ හාවතා කර ඇති අවස්ථාව සඳහා ඔබේ සම්පූර්ණ කළ අවදානම් උෂ්ඨතා තබන්න. ඔබේ සහභාගිවන්නන් සහභාගි වන යානු ප්‍රමාණයට සහ මසුන් ඇළුම්මේ වර්ගයට මෙය අඩු විය යුතුයි.

පිටු 30-42 උපද්‍රව ලේඛනය (රෝස්ස්ටරය)

සාරාංශයක් මෙස, එය සරල කළ හෝ අඩු සවිස්තරාත්මක අවදානම් ලේඛනයකි. පහත පිටු මගින් යානු මත දැකිය හැකි උපද්‍රව ලේඛන සඳහා සාමාන්‍ය උදාහරණ සපයයි.

මේ සියලුම එය භාවිතා කරන තති යානුව සඳහා විශේෂීත මෙස අනුවර්තනය කර සංශෝධනය කළ යුතුයි.

පූහුණුකරු සඳහා කාර්යය :

පහත දැක්වෙන උපද්‍රව ලියාපදිංචි උදාහරණ භාවිතා කරමින්, කන්බායම සමඟ වික් වික් වගුව ගැන කතා කරන්න, එය වික් වික් උපද්‍රව සඳහා සහභාගිවන්නන්ගේ කාර්යය සම්පූර්ණ කිරීමට ඔවුන්ට ඉඩ සමස්තු ඇති.

පූහුණුවන්නන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් :

වික් වික් උදාහරණ හරහා වැඩි කරන්න. ඔබේ යානුවට ගැලුපෙන පරදී උපද්‍රව, භාවිය සහ පාලනයන් සකස් කළ යුත්තේ කෙසේදී? කුමන පාලනයන් කළ හැකි සහ කළ හෝහැකි එවා වේදී? ඔබ වෙනත් යමක් විකතු කරන්වාදී?

ක්‍රියාකාරකම්	උපද්‍රවය	භාවිය
ලිස්සා යාම, පය පැවත්මීම් සහ වැට්මීම්	බෝරුවෙශ නියත, අස්ථිය වලුනය පිරිස අධික බව තෙත්, මිස්සන හැඩි තටුවෙශ මතුපිට විවාත රඳවනයන්	කැඩුණු අස්ථි අදිම් / උලික්කු කැපීම් / ඉරිතැලීම් තැලීම් විස්ථාපන (ඩිස්මොකොට්)

පාලනය

තටුවෙශ මත මිස්සා හොයන මතුපිට (තීන්න සමඟ වැලු මිශ්‍ර කරන්න, මිස්සා හොයන එනම්ල් තීන්න හෝ මිස්සා හොයන පාවහන් පැවදින්න.)

- තිතර තිතර තටුවෙශ සේදුන්න.
- මිස්සා හොයන පාවහන් පැවදින්න.
- හැකි සැම තැනකම රඳවන වසා, අඹුම දමා හෝ ආරක්ෂා කර ඇති බවට සහතික වන්න.
- අතින් අල්ලා ගැනීම සහිත නිසි ඉණිම් භාවිතා කරන්න.
- යෝගෙනා අත් පටි පවත්වා ගෙන යන්න.

ක්‍රියාකාරකම්	ලපදවය	භාණිය
ගාරුරකව මහන්සි වන වැඩි	දිගු කාලයක් සිටෙනේ සිටීම, හැමීම, දිග හැරීම, වික දිගෙටම විකම කාර්ය කිරීම, බල කිරීම මත වැඩි කිරීම, ඇදුගෙන යාම, රැගෙන යාම, පැවතීම, බසම හෝ හැසිරවීම අධික හා අපහසු බර වැඩි ආම්පන්ත අදිම / විසවීම.	මාංශ පේශ ගැටෙල්

පාලනය

- දිග අදිම
- මැනුවල් ක්‍රියා කිරීම
- තාක්ෂණීක පුහුණුව

ක්‍රියාකාරකම්	ලපදවය	භාණිය
යන්ත්‍රෝපකරණ	වින්චි, විසවුම් දැල් පැවතීම ධීවර කොකු සහ කොලු අවට පෙළ වැටෙන බර	අස්ථී බිඳීම මරණය කැපීම / ඉරුතැඹීම අදිම / උලක්කු අත්/කකුල් ඉවත් කිරීම් වෙනත් ගරීර කැඩුණු අස්ථී පොඩිවීම්, කුඩා වීම් ආසාදන

පාලනය

- පුද්ගලික ආරක්ෂණ උපකරණ (PPE) හාවතා කරන්න.
- කාර්යය සඳහා දේශීල්‍ය සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් බව සහතික කිරීම.
- කාර්ය මණ්ඩල රෝස්ටරයක් හාවතා කර තොනෙට්ටුව අවම කිරීම.

ක්‍රියාකාරකම්	ලපදවය	භාණිය
කාලගුණ්‍ය සහ පුරෝෂකරීන්‍ය	සැර සූළග කුණාටු මිදුම සූභාමිය	ජේම පෙරලිම ගුවන්ඩින් අතරදහන් විම ගැටීම
පාලනය		
<ul style="list-style-type: none"> • දිග අදීම • මැනුවල් ක්‍රියා කිරීම • තාක්ෂණීක පුහුණුව 		

ක්‍රියාකාරකම්	ලපදවය	භාණිය
සහිපාරක්ෂාව	පිරිසිදු පාතිය ජලය, වැසිකිලි, පිරිසිදු අඳුම් නොමැතිකම	වෛවස් සහ බැක්ටීරියා බෝවන රෝග පහසුවෙන් පැතිරිය හැක
පාලනය		
<ul style="list-style-type: none"> • ප්‍රායෝගිකව ගෙන යා නැකි තරම් පිරිසිදු ජලය ගෙන යන්න • නිබේ නම් / අනි වට සහිපාරක්ෂක ස්පෙශ භාවතා කරන්න. • ගාන පාලනය පවත්වා ගැනීම (යානුව පිරිසිදුව තබා ගන්න) 		

ක්‍රියාකාරකම්	උපදවය	භාණිය
තටුව වලුන් ප්‍රක්ෂේපනාය වන සව කිරීම්	අධිබොග්‍රැවිස් බොලර්ඩිස් කැප්ස්ට්ටන්ස් හැවස්(රදුවන)	ඇස්ට්‍රී බිඳීම අභිජිත් / උච්චක්කු කැපීම් / ඉරුතැබීම් ව්‍යාකුලත්වය ඇස්ට්‍රී පැහිම ආසාදන

පාලනය

- වටපිටාවෙන් කැපී පෙනෙන ලෙස පාට කරන්න.
- රතු සහ සුදු, හෝ කහ සහ කල්, විකල්ප විකිරණ ඉරු මගින් හැවේ හඳුනාගත හැකිය.
- සියලුම වලනය කළ හැකි සව කිරීම් අගුල් දමන්න. / ගබඩා කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම්	උපදවය	භාණිය
ආලේඛය සහ දායෙනුව	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රමාණවන් තොවන ආලේඛය රාත්‍රී කාලයේ මුහුන් අඟ්‍රේම සීමිත දායෙනුව 	<ul style="list-style-type: none"> ශින්සම අනතුරක් විය හැකිය මරණය සිදු විය හැකිය

පාලනය

- සියලුම ආලේඛකරණ ප්‍රවේශමෙන් සහ සංවේදීව ස්ථානගත කර ඇත.
- වඩාත්ම අන්තරායක ස්ථාන වඩාත් හොඳුන් ආලේඛමන් විය යුතුය.
- ප්‍රතිදින් ආලේඛය භාවිත කරන්න.
- බාහිර දායෙනුවට බාධා තොකළ යුතුය.

ක්‍රියාකාරකම්	උපදෙනු විට	භාණිය
රසායනික අවබුනම්	ක්ලෝරේන් නිස් රසායනික සූම් ඉත්දන සහ තෙල් බහාලුම්	ඇසු, නාසුය, පෙනහලේ සහ සම අපහසුතාවයට පත් වීම

පාලනය

- සමෙහි සාපුරුව ස්ථාන වූවෙහි තොදින් සේදුන්න.
- පුද්ගලික ආරක්ෂණ උපකරණ (අත්වයුම්) පළදුන්න.
- මුහුද ගමනට පෙර බෙර වැනි භාරන තොදින් පිරිසිදු කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම්	උපදෙනු විට	භාණිය
පුද්ගලික ආරක්ෂණ උපකරණ (PPE) සහ වැඩා ඇඳුම් භාවිතා තොකිරීම	ලිස්සන තට්ටු දැල් වැඩා වන්ව වැඩා	බේග්ලුව්න් තැලුම් කැපීම් / ඉරතැලුම් ආසාදන කැඩුණු අස්ථි පොකිවීම්/කුඩා වීම

පාලනය

- දැල් බේග්ලුව් සඳහා වැඩා කිරීමට සුදුසු ඇඳුම් සැපයිය යුතුය
- ලිස්සා තොයන රඛී සපන්න
- ආරක්ෂා අත්වයුම්

ක්‍රියාකාරකම්	ලපද්‍රවය	භාණිය
මධ්‍යසාර සහ මත්දුවන	සහපත් හිරණ ගැනීමේ හැකියාවට බලපායි සම්බන්ධීකරණය, ගෝර මෝටර් පාලනය, අවධානය යොමු කිරීම සහ අවදියෙන් සිටීමට බලපෑම් කිරීම	විශ්වාස මරණය ඕනෑම ආකාරයෙහි අනුරූප පාලනය

පාලනය

- මධ්‍යසාර සහ මත්දුවන භාවිතය තහනම් කිරීමට හෝ සීමා කිරීමට සලකා බලන්න

ක්‍රියාකාරකම්	ලපද්‍රවය	භාණිය
දිගු අඛණ්ඩ වැඩි කරන වේලාවන් / තොහොටුව	තොහොටුව දැනුවන්හාවය නොමැතිකම	තොහොටුව දැනුවන්හාවය නොමැතිකම

පාලනය

- කම්කරුවන් හොඳුන් විවෙක ගෙන ඇති බව සහතික කිරීම.
- රාජ්‍යකාං පැය 7 - 8 ක නින්ද.
- පුද්ගලයන් තමන්ගේම අවදිය භා අවධානය පිළිබඳ දුර්වල විශිෂ්ටවයකරුවන් වේ.
- නින්දේ රට් තක්සේරු කිරීමට සහ අවදි මට්ටම හිරණය කිරීමට අනෙකුත් කාර්ය මණ්ඩල.
- සාමාජිකයින්ට ඉඩ දෙන්න.

පිටු 43 - 55 - යාත්‍රාවේ සිටින විට ආරක්ෂාව සඳහා ආරක්ෂිත වධී පිළිවෙන්

යාත්‍රාවේ සිටින විට ගාහ පාලනය

යාත්‍රාවෙහි ගාහ පාලන කටයුතු තිවසක ගාහ පාලන කටයුතු වලට බෙහෙවින්ම සමානය. යාත්‍රාව පිරිසිදුව, පිළිවෙළට සහ ආරක්ෂිතව තබා ගැනීම වියට අදාළ වේ. නොද ගාහ පාලනය රෝග සහ අනතුරු අඩු කරන අතර දහන්මත හැකිරීම්, පුරදු සහ ආකළුප ප්‍රවර්ධනය කළ හැකිය.

ප්‍රධාන ගාහ පාලන කරණු වලට ඇතුළත් වන්නේ :

- ගාහ පාලනය පවත්වාගෙන යන බව සහතික ඕරීම.
කාර්යබහුල වූ විට ප්‍රමිතින්ගෙන් ඉවත් වීම පහසු වය හැකිය, අවාසනාවකට මෙය නිසා අනතුරු සිදු වේ.
- පැවත්මෙන් ඇතිවත උපදි ගැන දැනුවත් වන්න.
  - සියලුම දශර නොදැමූ ලතු දශර දමා ඉවත් කළ යුතුය.
  - අවට තබා ඇති සියලුම උපකරණ / ආම්පන්න ඉවත් කළ යුතුය.
  - පැවත්ම, මූසික යාම සහ වැට්ම යාත්‍රාවල තුවාල සඳහා වඩාත් පොදු හේතු කිහිපයකි. - දුර්වල ගාහ පාලන පිළිවෙන් නිසා වීම අවදානම වධී නොකරන්න.
- ගාහ පාලනය පවත්වාගෙන යන බව සහතික ඕරීම සසම කෙනෙකුගේම වගකීමකි.
ඔබ විසින් අවුල් සහගත වන දේ හේ ඇපිරිසිදු වන දේ පිරිසිදු කිරීමට වෙනත් පුද්ගලයින්ට ඉතිරි නොකරන්න. ඒ වෙළාවෙම විය සිදු කරන්න. ඔබට විය අත්හැරමෙන් වෙනත් කෙනෙකුගේ සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂාව අනතුරු හැකිය.
- පැවත් ඇති හේ ඉක්මනින් කපා හැරමට අවශ්‍ය ලයින් හේ ගියර් කැපීම සඳහා බෝල්ට් විකක්, පිහියක් කම්බි කපන යන්තුයක් යාත්‍රාවේ තබා ගන්න - ලතු කැරලි ගැසී ඇත්තාම් , යමෙකු දැල්වලට හසු වුවහොත් හේ ගියර්වල පැවත් ඇත්තාම්, පුද්ගලය බෙරු ගැනීම සඳහා හේ සමහරවිට යාත්‍රාව බෙරුගැනීමට පවා ඔබට විය ඉක්මනින් කපා දැමීමට හැකි වය යුතුය. කටර් ඔබට අවශ්‍ය වන ස්ථානයට ආසන්නව හේ පුද්ගලය මත තිබිය යුතුය.
- දිගු කෙසේ පිටුපසට බැඳ සහ ස්වර්ණාහරණ ගලවා තබන්න.
ලිහිල් අයුම් වෙන් පරිස්සම් වන්න. - මෙවා පහසුවෙන් යන්තෝපකරණවලට හසු වය හැකි අතර ඔබව යන්තුය තුළට හේ යන්තුයට උයින් ඇදුගෙන යාමට හේතු වේ.
- පැහැදිලි හේතුන් නිසා අවශ්‍ය පරිදි පිවිතාරක්ෂක ජැකටි පළදින්න

උපයෝශිත මුලාශ්‍ර :

<https://www.osha.gov/dts/maritime/sltc/ships/housekeeping/housekeeping.pdf>

බර රිගෙන යාම / හැකිරවීම

විශාල මාල් කුඩ සහ අධික බරැති උපකරණ දේවරයින්ට තුවාල වීමට පොදු හේතුවකි. අතින් හැකිරවීම හේ බර වස්තුන් විස්තර හේතුවෙන් දේවරයින්ට සිදු වන බොහෝ තුවාල කොන්ද පහළට බලපායි. කොන්ද පහළට සිදුවන හානි සියලුම පාහේ වළක්වා ගත හැකිය.

කිමිතාත්වරය (හැකිතාත් දුරට) බෝල්ට්ව ආරක්ෂිත බවට වශ බලා ගත යුතු අතර තමා නිසා .තමන්ටම සිදුවන හානිය වැඹුදෙක්මට සාධාරණ පියවර ගන්නා බව කාර්ය මණ්ඩලය සහතික කළ යුතුය (නිවෘති එස්ස්වුම් කුම හාවතා කිරීම වැනි,) කාර්ය මණ්ඩලය වධී කරන ආකාරය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම සහ ආරක්ෂිතව වධී කරන ආකාරය පිළිබඳව ඔවුන් පුහුණු කිරීම මෙයට ඇතුළත් වය හැකිය.

- සියලුම කාර්ය මණ්ඩලය ආරක්ෂිත විසභුම් ගේර්පිය කුම දැන සිටිය යුතුය :
- දුව්‍ය විසභුම් සඳහා බිම වාසඩි වී ඔබේ කොන්ද තොට ඔබේ කකුල් හාවතයෙන් සිසවන්න.
- බර ඔබේ ගේර්පිට සම්පූර්ණ තබා ගන්න.
- ඔබේ පාද වලනය කරන්න හමුත් කැරක්වීමෙන් වළකින්න.
- . -අවධානම් තොගෙන අවශ්‍ය නම් උදෑස් තබා ගන්න.
- ගොඩබිමේ දේවල් සිසවනවාට වඩා මුහුදේ ද දේවල් විසභුම් හයානක බව මතක තබා ගන්න. යානාව වලනය වන වට, ඔබේ මාංශ පේශිවලට අස්ථියි වෙදිකාව වැඩ කිරීමට සිදුවනු ඇති අතර ලිස්සා යාම සහ තුවාල වීම ඉතා පහසු වේ.
- සංවාරය අතරතුර නිතිපතා ඔබේ ස්ථිරාතය වෙනස් කරන්න. සිටෙන සිටින අතරතුර හැකිතාක් වීනා මෙහා ගමන් කරන්න . මෙය මාංශ පේශි තොහේටුව සහ නැවත නැවත ඇතිවන ඇදීම වලක්වා ගැනීමට උපකාර වේ.
  - කක්ෂුම සහ ඇදීම් වැළක්වීම සඳහා සෑම පැය 2-3 කට වරක් දිග ඇදීමට කෙටි විවේකයක් ගන්න.

උපයෝගීතා මුළුණ :

<https://www.maritimenz.govt.nz/commercial/safety/healthand-safety/manual-handling.aspx>

පුහුණුවන්නන්ගේ ක්‍රියාකාරකම :

සහනාගේවන්නන් න් දෙනෙකුට ඔවුන්ගේ රැකියා හා සම්බන්ධ කොන්ද පහළ වේදනාව අත්වා තිබේද? මෙය පත්තියේ කුමන අනුපාතයක්ද ?

නොහොටුව

නොහොටුව මුහුදේ දී සැලකිය යුතු අවබ්‍රහම් සාධකයක් ලෙස හැඳින්වේ. නොහොටුව කළමනාකරණය කිරීම සෑම කෙනෙකුගේම ආරක්ෂාව සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

විසඳුම් යානු, විනි මෙහෙයුම් සහ නැවෙනි වැඩි කරන කාර්ය මණ්ඩලයට ගැලුපෙන ලෙස තිබීම අවශ්‍යය වේ.

මෙයින් අදහස් කරන්නේ සෑම කෙනෙකුවම වික ලෙස වැඩි කරන 'සෙවි ලික්ස්' නොමැති බවයි. සංචාරයේ දිග, කාර්යයේ වෙනස මට්ටම, කාලගුණික නිරාවරණ මට්ටම හෝ කාර්ය මණ්ඩලයේ අත්දැකීම් මෙන්ම සපුරාහය, සමස්ත සෞඛ්‍යය සහ ගමන් වාර අතර දුර වැනි දේ වැනි වැඩි මුර (මාරුවේම් තිබේ නම්) වැනි රාජකාරී සහ මෙහෙයුම්වල සියලුම අංශ ඔබ සඳහා බැලිය යුතුය.

නොහොටුව කළමනාකරණය කිරීම සඳහා උපදෙස් කිහිපයක් ඇතුළත් වේ :

- පැය 24 ක කාලයක් තුළ සෑම කෙනෙකුවම අවම වශයෙන් පැය 6 ක අඛණ්ඩ නින්දක් ඇති බවට වග බලා ගන්න.
- කෙටි වාරකා වලදී - යානු කිරීමට පෙර කාර්ය මණ්ඩලයට නොදු රාත්‍රී නින්දක් ඇති බවට වග බලා ගන්න.
- කාර්ය මණ්ඩලය අවශ්‍යය විට සහ හැකි විට කෙටි නින්දක් ගත යුතුය.
- ප්‍රදේශලය අධික ලෙස වෙනසට පත් වීමට පෙර මෙම නින්ද ගත යුතුය.
- විවේක කාලය යනු වැඩි නොකරන කාල පරිවිශේද ලෙස අර්ථ දැක්වේ. මෙයින් අදහස් කරන්නේ දැඳු අලුත්වැඩියා කිරීම සහ අනෙකුත් 'අඩු බලපෑම්' රාජකාරී විවේක කාලය ලෙස නොසැලකෙන බවයි.
- නොහොටුවේ පොදු රෝග ලුක්ෂණ වන්නේ වෙනස, මන්දගාමී වින්තනය, අවදියෙන් සිරීම සහ කාර්යයන් ඉටු කිරීමේ හැකියාව අඩු විම, අමතක විම, උදාසිනත්වය, දුර්වල තීරණ ගැනීම, දුර්වල සන්නිවේදනය සහ මන්දගාමී ප්‍රතික්‍රියා කාලය යි.

෋වයෝජිත මූලාශ්‍ර :

<http://www.epaq.qc.ca/images/epaq/scfvs/meetings/2013/Fatigue.pdf>

ප්‍රහාරණය වන්න්ගේ ස්ථිරාකාරකම් :

සාකච්ඡා කරන්න: ඔබට ඔබ කළ දෙයක් පිළිබඳ උදාහරණයක් සැපයිය හැකිද, නැතහොත් නොහොටුව නිසා ඔබේ හැසිරීම වෙනස් වූ අවස්ථාවකට ඇති උදාහරණයක්?

පිරික්සුම් ලැයිස්තුව : තොහේටුවෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණ 10

- පෙරට වඩා කේත්ති යන බව
- සන්නිවේදනය තොකිරීම
- කළකිරීම
- අවධානය ගොමු කළ තොහැකි බව
- තරහ
- “ප්‍රධාන දෙය” ගැන අවධානය අනිම් විම
- අසාමාන්‍ය අවදුනම් ගැනීම
- තත්ත්වයන්ට සෙමින් ප්‍රතිචාර දැක්වීම
- අනතුරු අඟුවීමේ සලකුණු වලට අවධානය තොදීම

උපයෝරිත මූලගු :

<https://hubblecontent.osi.office.net/contentsvc/videohostpage/video?lcid=1033&sys-lcid=5129&uiclid=1033&app=3&ver=16&build=16.0.12827&platform=Win32&streams-so=true&appCorrelation=77894834-1264-488C-B977-FD2D47567955&url=https%3A%2F%2Fwww.youtube.com%2Fembed%2FenMzhb4Z1Rw>

පුහුණුවන්නන්ගේ ත්‍රියාකාරකම් :

සාකච්ඡා කරන්න. ඉහත ප්‍රධාන හැසිරීම් 10න් ඔබට වැකියෙන්ම බලපාන 03 හඳුනා ගත හකිදී?

ආතතිය

ආතතිය සංකීර්ණ පුළුෂනයක් වන අතර වියට දායක වන සාධක විශාල සංඛ්‍යාවක් හේතුවෙන්, පුද්ගලයන් දෙදෙනෙකුට විය විකම ආකාරයකින් බලපාන්නේ නැත.

රැකියාව ආශ්‍රිත ආතතියට ඇතුළත් වන්නේ :

- රැකියාව හා සාමාන්‍යය ඒවිනය අතර සමඟ බව පවත්වා ගැනීමට තොහැකි බව
- වැඩ මුර මාරුවීම හෝ වැකිවල අනෙක්මිත බව
- කාලගුණය ව නිරාවරණය
- මූල්‍ය ගැටළු
- රැකියාවේ අන්තරාය
- ගාර්ඩක ඉල්ලීම්
- මානසික ඉල්ලීම්
- පවුලෙන් බැහැර කාලය
- පවුලෙන් බැහැර කාලය
- සහාය තොමැතිකම

අතිරේකව, වික් වික් පුද්ගලයාට පුද්ගලිකව පවුල, හෝ රැකියාවට අදාළ තොවන ආතතින් ඔවුන්ගේ සමස්ත ආතති බර වැඩි කිරීමට දායක වේ.

ආතති රෝග ලක්ෂණ

- කාංසාව
- මානසික අවලේඩිනය / මානසික අවලේඩින තත්ත්වයන්
- දුර්වල නිත්ද රටා
- හිසරදය
- තෙහෙරිටුව (වඩාත් පොදු ප්‍රතිච්ලවලින් එකක්)
- රැකිර පිඩිනය වැඩි වීම
- නිද්‍යාත්ත රෝග
- ආහාර දිරුවේමේ අපහසුතා
- අධි වාතාග්‍රය
- තෙහෙරිටුව

තෙහෙරිටුව සහ ආතතිය යනු ආරක්ෂාවේ සතුරන් ය. ඔවුන් දෙදෙනාම හැසිරීම, සෞඛ්‍යය සහ රැකිරාවේ සමස්ත ආරක්ෂාව කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරයි. ඔවුන් එකිනෙකා පෝෂණය කරන අතර බොහෝ විට එකට අත්දකින්නට ලැබේ

ආතති කළමනාකරණය :

- ඔබට හැකි තරම් විවේකයක් ලබා ගන්න.
- හොඳින් ආහාර ගන්න.
- සුදුසු පරිදි අදින්න සහ උතුසුම්ව සහ වියලුව සිටින්න.
- ඔබේ සෞඛ්‍යය ගැන බලාගන්න.
- ක්‍රියාකෘතිව /සිටින්න/ ව්‍යායාම කරන්න.

සහ අවසාන වශයෙන් - ඔබේ සීමාවන් දැනගෙන ඔබ වෙහෙසට පත් වූ විට හෝ ආතතියෙන් සිටින වට වඩාත් ප්‍රවේශම් වන්න.

උපයෝගීත මුළුග්‍ර :

<https://pdfs.semanticscholar.org/c94e/72c8a995f73463dc17be88b89eecc8b38065.pdf>

උපයෝගීත මුළුග්‍ර :

<https://www.mayoclinic.org/healthy-lifestyle/stressmanagement/in-depth/coping-with-stress/art-20048369>

හඳිසි ප්‍රථමාධාර

අසනීප වූ හෝ තුවාල වූ අයට දෙන තාචකාලික ප්‍රතිකාර හඳිසි ප්‍රථමාධාර නම් වේ.

ප්‍රහැනු ත්‍යාග පත්‍රය තුළ හඳිසි ප්‍රථමාධාර ප්‍රහැනු මොඩියුලයක් සම්පූර්ණ කිරීමට අයිති බව සහභාගිවන්නේ සටහන් කරන්න. මෙම මොඩියුලයේ මූලික ප්‍රථමාධාර ගිල්පිය කුම, පොදු රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම සහ ප්‍රථමාධාර කට්ටුවලට අන්තර්ගතය ඇතුළත් වේ.

ආරක්ෂිත වැඩ පිළිවෙත් අරමුණු සඳහා, සියලුම කාර්ය මණ්ඩලයට ප්‍රථමාධාර ක්‍රියා පටිපාටි පිළිබඳ දැනුමක් තිබිය යුතුය. මෙයට හෝතුව මූහුදේ මසුන් අදේශීම සහරයෙන්ම අනතුරුදායක රැකියාවක් වන අතර සෑම විටම තුවාල හෝ රෝගාධාර අයිතිවේමේ අවදුනමක් ඇත.

මූහුදේදී හඳිසි රෝග අයිති විය හැක. සියලුම කාර්ය මණ්ඩලය හඳිසි රෝගාධාරවල සමකුණු හඳිහා ගත යුතුය. විභැවින් අතර තවදුරටත් හානි සිදු විම වැළැක්වීම සඳහා සුදුසු ප්‍රතිකාර සිදු විය යුතුය.

ප්‍රථමාධාර පිළිබඳ ප්‍රහැනුව යනු තුවාලයක් සිදු වූ තැන හෝ කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයෙකු හඳිසියේම රෝගාතුර වූ තැන ක්‍රියා කරන්නේ කෙසේදැයි කාර්ය මණ්ඩලය දැන ගැනීම සහතික කිරීමට එක් ක්‍රමයකි. ප්‍රථමාධාර කට්ටුවලයක් අත්‍යවශ්‍ය හාන්ඩියක් වන අතර සෑම විටම තැවෙහි ගෙන යා යුතුය. මෙය පිහිටා ඇයිති ස්ථානය සියලුම කාර්ය මණ්ඩලය දැන සිටිය යුතුය.

සෑම සංවාරයකටම පෙර, කට්ටුවලයේ අන්තර්ගතය පරික්ෂා කර අවශ්‍ය පරිදි නැවත ගබඩා කිරීම හෝ නැවත සැපයීම සිදු කළ යුතුය. කට්ටුවලය සඳහා අයිතිම පිරික්සුම් ලැයිස්තුවක් තබා ගන්න. තුවාලයක් සිදු වූ විට හෝ යමෙකු රෝගාතුර වූ විට කළ යුතු දේ දැන ගැනීම මගින් පිවිතයක් බේරා ගත හැකි අතර, තවදුරටත් සිදුවන හානිය අවම කර ගත හැකි වේ.

මැක්මනින් ක්‍රියා කිරීම සුදුසු නමුත් එය නිවැරදි ආකාරයෙන් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මත්පැන් සහ මත්දුවන අනිකි භාවිතය

අවම මට්ටමේ මත්දුවන හෝ මධ්‍යසාර භාවිතය පවා දීවරයෙකුට තත්වයකට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ හැකියාව අඩාල කරයි. (ඡ්‍රුන් දුර්වල වී ඇති බව ඡ්‍රුන් නොදැන සිටිය දී) මත්දුවන සහ මධ්‍යසාර පුද්ගලයෙකුගේ අවධානය, ගාර්ංක සම්බන්ධිකරණය, අවදියෙන් සිටිම සහ විනිශ්චයකිරීමේ හැකියාව කෙරෙනි බලපායි. මේවා සියල්ලම යානුවේ ආරක්ෂාව පවත්වා ගැනීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය ලක්ෂණ වේ.

රැකියා ස්ථානයේ මත්දුවන සහ මධ්‍යසාර හා සම්බන්ධ ගැවත්:

- ප්‍රමාදය / රැකියාව අතරතුර නිදාගතීම
- හැන්ගේවර් (වෙරිමතින් පසුව ඇති වන අසනීප ගතිය) හෝ ඉවත් වීම
- දුර්වල තීරණ ගැනීම
- කාර්යක්ෂමතාව නැතිවීම
- සොරකම් කිරීම
- සේවකයින්ගේ අඩු විත්ත තෙබැයිය
- වෙනත් දේ පිළිබඳ අවධානය ගොමු කිරීම
- මරණ සහ අනතුරු
- අහේතුකාව වැඩි කිරීමෙන් වැළකීම
- තිෂ්පාදනය අනිම් වීම
- රෝගාධ අතිවීමේ අවදානම වැඩි වීම

සියලුම යානු වල එම යානුවේ වැඩ කරන අයගේ අවශ්‍යතා පැහැදිලිව දක්වා ඇති මත්දුවස හා මධ්‍යසාර ප්‍රතිපත්තියන් තිබිය යුතුය. බෙහෙත් වට්ටෝරු හැර වෙනත් කිසිදු ඔෂ්‍යයකට ඉඩ නොදී යුතු අවශ්‍යතා මෙයට අනුළත් විය යුතුයි.

විය බෝරුවේ පරිසේෂනය නොකළත්, දිගු කාලීනව හෝ අධික ලෙස මධ්‍යසාර හාවතය (ල්කක 35 ට වඩි හෝ සතියකට බියර් 14 -18) නිසා ඔබ පහත සඳහන් දේව ගොඳරු වනු ඇත.

- තෙහෙටුව / වෙනස
- මානසික අවලිඛනය
- මන්තාවය වෙනස් වීම
- බර වැඩිවීම
- මනක අඩුවීම
- නින්දේ ගැටළු
- ලිංගික ගැටළු

උපයෝරිත මුළුණ :

<https://www.verywellmind.com/substance-abuse-in-the-workplace-63807>

උපයෝරිත මුළුණ :

<https://www.thechronicleherald.ca/business/local-business/already-the-mostdangerous-profession-drug-use-an-increasing-problem-on-fishing-boats-364541/>

නැවේ තට්ටුවේ වැඩ කිරීම

නිර්ත්තරයෙන් වෙනස වන වැඩකීම, තට්ටුවේ ගියර් ප්‍රමාණය වැනි පවතින විස්තීර්ණ උපදුව හේතුවෙන් නැවේ තට්ටුවේදී තුවාල වීම හෝ මුහුදුව වැටීම සිදු විය හැක.

මූලික වැළක්වීමේ කුම (හෝ පාලන) අනුළත් වේ.

- සියලුම කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් සුදුසු අනුම්‍ය සහ පාවති උපාංග පැළද සිටින බවට සහතික වන්න.
- ස්වර්ණාහරණ ඉවත් කිරීම හෝ ආවරණය කර සිදු කර දිගු කෙසේ බඳු සිටින්න.
- තට්ටු ප්‍රදේශ පිළිවෙළට තබා ගන්න.
- රණු හෝ ගියර් වලට තට්ටුව අවුල් කිරීමට හෝ අවර පෙනි වලට හාති දායක ලෙස පැන්තට විශ්ලේෂණ ඉඩ නොදෙන්න.
- අන්තරාය අවම කිරීම සඳහා නියමිත කාල පරාසයන් තුළ කුණු ඉවත් කරන්න.
- හාවතයේ නොමැති වට රණු නිසි ලෙස දැගර කර සහ ගබඩා කර ඇති බවට වග බලා ගන්න.
- ආම්පන්න, වයර්, රණු සහ සවි කිරීම නිතිපතා පර්ක්සා කරන්න.

පුහුණුවන්නේගේ ක්‍රියාකාරකම් :

නැව් තටුවෙහි තුවාල වීමේ අන්තරාය අවම කිරීමට ඔබ කරන දේවල් මොනවාදී? ඔබට අනතුරු වැඩිදුර පාලනය කිරීමට කළ නැක්කේ කුමක්ද?

පිහි සමග වැඩි කිරීම

ඔබට හෝ වෙනත් කෙනෙකුට තුවාල වීමේ අවධානම අවම කිරීම අත්‍යවශය වේ.

- පිහි සහ අනෙකුත් තියුණු උපකරණ නිසි පරිදි හසිරවීම හා ප්‍රවේශමෙන් පර්හරණය කිරීම.
- යමෙකු අභම්බෙන් කැපීමට හැකියාව ඇති ලෙස වැඩි කරන ස්ථාන වටා පිහි තැබීමෙන් වළකින්න.
- පිහි තහි තහිව පිරිසිදු කර, හාවතයේ නොමැති වට් ආරක්ෂිත ස්ථානයක (ආරක්ෂිත රාක්ක හෝ කොපුතුල) ගෙඩා කරන්න.
- පිහි හැන්සිල් ආරක්ෂිතව සව් කළ යුතු අතර හැකිතාක් දුරට පිරිසිදුව හා මාල් සෙවල වලින් නොරව තබා ගත යුතුය.
- කැපුම් දූර සෑම වට්ම පිරිසිදුව හා තියුණු ලෙස තබා ගත යුතුය.
- සෑම වට්ම පිහිය වැඩි කොටසෙන් ඉවතට සහ ඇගිලි වලින් ඉවතට ඇල කර හසුරුවන්න.
- වැටෙන පිහියක් වැටීමට ඉඩ අරන්න . එවා අශ්ලේ නොගත යුතුය.
- පිහියක් අතැතිව බාස්කට් හෝ මාල් බිඳුන් විසවීමෙන් වළකින්න.
- ඇමක් කපන සෑම වට්ම තියුණු පිහියක් හාවතා කරන්න.
- නොද වෙළනයකට ඉඩ සලසන ගැලුපෙන, තද අත්වැසුම් පළදින්න.
- ඔබේ අත තලය මතට මිස්සා යා හැකි බැවින් කපන ප්‍රවර්ධවට පිහියෙන් ඇතිමෙන් වළකින්න.
- කැපුමක් සිදු වුනි නම් - ප්‍රතිකාර කරන්න.

උපයෝලිත මුලාශ්‍ර :

<https://www.outdoorcanada.ca/7-crucial-safety-tips-to-rememberwhen-using-outdoor-knives/>

රසායනික දුව්‍ය සමග වැඩ කිරීම

ඡිඛ නැවෙහි භාවිතා කරන රසායනික දුව්‍ය යානුවේ ප්‍රමාණය, ඡිඛ කරන මූල්‍ය අඟ්‍රේල්මේ වර්ගය සහ ඔබට ඇති මෙහෙයුම් ක්‍රම මත රඳු පවතී. භාවිතා කරන සියලුම රසායනික දුව්‍ය අනතුරක් ඉදිරිපත් කරනු ඇති අතර, ඡිඛ මෙම රසායනික දුව්‍යවල පවතින අවදානම් තක්සේරු කර ඇති බවට සහතික විය යුතු අතර, විම අවදානම කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පාලන ක්‍රියාමාර්ග ඇති බව ඡිඛ සහතික කළ යුතුය.

මුළුක ආරක්ෂණ දුල සටහන් අනුළත් වේ.

- සෑම විටම ග්‍රේඛු, පරිශීලක මාර්ගෝපදේශ සහ MSDS නිෂ්පාදන ආරක්ෂණ පත්‍රය යියවන්හ.
- අදාළ සියලු උපදෙස් වලට අවනත වන්න.
- අපැහැදිලි යමක් ඇත්තම් සැපයුම්කරුවගෙන් විමසන්න
- රසායනික දුව්‍ය සඳහා මෙහෙයුම් ප්‍රථමාධාර අවශ්‍යතා පරික්ෂා කරන්න
- අවශ්‍ය ප්‍රථමාධාර අසිනම පහසුවෙන් ලබා ගත යුතුය
- අවශ්‍ය පුද්ගලික ආරක්ෂණ උපකරණ භාවිතා කරන්න
- අනතුරක් සිදුව්‍යවහොත්, භාවිතා කරන රසායනික දුව්‍ය පිළිබඳ විස්තර වෙදුන කාර්ය මණ්ඩලයට ලබා දෙන්න.
- ප්‍රතිච්චය ගැන ඔබට විශ්වාස තැන්තම් රසායනික දුව්‍ය මිශ්‍ර තොකරන්න.
- රසායනික දුව්‍ය සමග වැඩ කිරීමේදී සෑම විටම සනිපාරක්ෂක ප්‍රමිතින් පවත්වා ගන්න
- වැඩ අවසන් කිරීමෙන් හෝ අතර මදු හතර කිරීමෙන් පසු අත් සෝදන්න.
- මෙම දුව්‍යය සමග වැඩ කරන අතරතුර ආහාර ගැනීමෙන් වළකින්න
- ප්‍රමාණවත් වාතාග්‍රෑය ඇති බව සහතික කරගන්න
- රසායනික දුව්‍යය සමග වැඩ කරන විට දුම් පානය තොකරන්න
- නිවැරදිව ගබඩා කරන්න.
- හැකි නම්, රසායනික දුව්‍යය අඩු අනතුරුදායක ව්‍යුහයකට වෙනස් කරන්න.

යානුවක කාමාන්ත තත්ත්වය

හොඳින් නඩත්තු කරන ලද යානුවක් ආරක්ෂිත යානුවකි.

යානුව සහ උපකරණ සෑම විටම හොඳ මට්ටමකට පවත්වා ගත යුතුය. තිනිපතා පරික්ෂා කිරීම අවශ්‍යය වේ. හොඳින් නඩත්තු කරන ලද යානුවකට මුහුද සහ කාලගුණය විසින් විළ්ල කළ හැකි ඕනම දෙයකට වඩා හොඳින් මුහුණ දීමට හැකි වේ.

උපයෝගිත මුළු : <https://www.nap.edu/read/1622/chapter/5>

පහත සඳහන් දැක් සලකා බැලිය යුතුය:

- බද හොඳ තත්ත්වයේ නිබෙදී බද හානි සඳහා පරික්ෂා කරන්න. සාමාන්‍ය නින්ත හොඳ තත්ත්වයේ නිබෙදී?
- ගානුව ව්‍යුහාත්මකව හොඳ නැති බව ගෝජනා කිරීමට යමක් නිබෙදී පැහැදිලි ගැවල් / හානියක් නිබෙදී?
- පළය කාන්ද විම පිළිබඳ ඇගෙවීම් සඳහා අභ්‍යුලත පරික්ෂා කරන්න. මලකඩ ඉර, පළය කාන්ද විමේ පැහැදිලි සලකුණු නිබෙදී බ්ල්‍රේ පොම්පය නිතර / අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වේදී?
- සියලුම බද සහ තරිවූ වචරයන් නිවැරදිව මුළු(සිල්) කර ඇත්දුයේ පරික්ෂා කරන්න. සියලුම මුළු(සිල්) හොඳ ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයේ නිබෙදී?
- කාර්ය මණ්ඩලයට ගානුවේ සියලුම පුදේශකවලට ආරක්ෂිතව පැවෙශ වය හැකිදී පිළි, ආසන, අවධිමේ මාර්ග වල තත්ත්වය කුමක්දී අධික ලෙස ගෙවීම දක්නට ලැබේදී?
- ආරක්ෂිතව වැඩ කිරීමට තරිවූවේ ප්‍රමාණවත් ඉඩක් නිබෙදී?
- සාමාන්‍ය ගාහපාලන ප්‍රමිතින් හොඳ දී

පුද්ගලික ආරක්ෂක උපකරණ (PPE)

ආරක්ෂිත අභ්‍යුම් (PPE) සහ උපකරණ ආරක්ෂිත පැකේරයේ වැදගත් කොටසකි. PPE හට ආරක්ෂාව පිළිබඳ හැඟීමක් සැපයීය හැකි අතර, PPE බොහෝ විට අවම මට්ටමේ ආරක්ෂිත ආරක්ෂාවක් ලබා දෙන පාලනයේ අවසාන ආරක්ෂක රේඛාව බව ඔබ මතක තබා ගත යුතුය.

අනතුරක් සිදුවීම වැළැක්වීමට එවාට හොඳකි වය හැකි නමුත්, ඉන් වන බලපෑමේ බරපතලකම අඩු කළ හැකි අතර, විඛිනී අවසානම අඩු කරයි.

PPE සහ අනෙකුත් ආරක්ෂිත ආම්පන්ත සලකා බැලිමේදී, පහත සඳහන් දැක් සලකා බැලිය යුතුය :

- ආරක්ෂිත ආම්පන්ත ආරක්ෂිතව සව කිරීම සහ හාවතය පිළිබඳව කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් නිසි ලෙස පුහුණු කළ යුතුය.
- සියලුම ආරක්ෂිත අභ්‍යුම් පුද්ගලිකව සව කර නිකුත් කළ යුතුය.
- සියලුම ආරක්ෂිත අභ්‍යුම් සහ උපකරණ අඩු නිතිමය ප්‍රමිතින් සපුරාලිය යුතු අතර, විය අඩු ප්‍රමිතින්ට අනුව හාවතා කර පවත්වාගෙන ය යුතුය.
- නැතිවූ හෝ හානි වූ PPE හෝ උපකරණ වෙනුවට වනාම අවත් එවා ලබා දිය යුතුය.
- කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින්ට ප්‍රායෝගිකව හැකි තාක් දුරට තමන්ගේම ආරක්ෂිත අභ්‍යුම් හෝ උපකරණ පිරිසිදු කර තබාත්තු කිරීමට හැකි වය යුතුය.
- ආරක්ෂිත අභ්‍යුම් හෝ උපකරණ හාවතය රැකියා කොන්දේසි වල කොටසක් වය යුතුය.
- PPE අවශ්‍ය පරිදි පැළදිය යුතුය.

෋ උපයෝගීතා මුළුණ :

<http://www.worksafeforlife.ca/Portals/worksafeforlife/FishSafe.pdf>

සැසිය අවසන් කිරීමේ වැඩි පත්‍රිකාව

නිවැරදි පිළිතුර රුම් කර පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුර සපයන්න.

ඔබට නොත්‍රේන ප්‍රශ්න කිසිවක් අත්තම් කරනුකර පැහැදිලි කරදෙන මෙන් ඔබේ ප්‍රහාණුකරුගෙන් ඉල්ල සිටින්න.

01. පහත සඳහන් දේ අතුරන් “අවදානම” විස්තර කරන්නේ කුමක්ද?

- a. හානි, මරණය හෝ තුවාල අති කළ හැකි දෙයක්
- b. යමක් සිදුවීමේ සම්භාවනාව
- c. අත්තරායෙන් අති සම්භාවනාව සහ විහව හානිය
- d. හඳුනාගත් සිදුවීමක් තැවැළේමට ගෙන අති ක්‍රියාමාර්ග

02. ආරක්ෂිත අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියක් හාවතා කරන වට SAFE කෙටි යෙදුම ගොදන්නේ කුමක් සඳහාද?

- a. මුහුදු යන යාත්‍රා, ගැටළු දැන සිටිම, විසඳුමක් සොයා ගන්න, විය කිරීමට කෙනෙකු ගොදවන්න.
- b. උපදු බලන්න, අවදානම තක්සේරු කරන්න, ගැටුව විසඳුන්න, ඔබේ නිවැරදි කිරීම තක්සේරු කරන්න
- c. ගැටුව බලන්න, ගැටුව විසඳුමට කපිතාන්වරයාගෙන් ඉල්ල සිටින්න. විය ක්‍රියාත්මක වන බවට සහතික වන්න.
- d. අනතුර බලන්න, විසඳුමක් සොයා ගැනීමට කපිතාන්වරයාගෙන් ඉල්ල සිටින්න.

බෝට්ටුවෙන් පිටවන්න

03. උපදු හඳුනා ගැනීමේදී, පහත සඳහන් ප්‍රශ්නවලින් ඇසිය යුත්තේ කුමක්ද? අදාළ වන සියල්ල තොරත්න්.

- a. වැරදි විය හැක්කේ කුමක් දේ?
- b. විය සිදුවීමේ අවස්ථා මොනවාද?
- c. හානියක් සිදුවිය හැක්කේ කෙසේද?
- d. විය වළක්වා ගත හැක්කේ කෙසේද?

04. අනතුරක අවදානම තීරණය කිරීම සඳහා අවදානම් අනුකාතියක් හාවතා කරන සාධක දෙක කුමක්ද?

- a. යමක් සිදුවීමේ සම්භාවනාව සහ ප්‍රතිච්චාකවල බලපෑම
- b. යමක් සිදුවීමේ සම්භාවනාව සහ විහව පාලනය
- c. අවස්ථාවේ බලපෑම සහ ඉන් වන හානිය
- d. බලපෑමට ලක් වූ පුද්ගලයින්ගේ ප්‍රමාණය සහ ක්‍රියාත්මක වන පාලන ගණන

05. ඔබට හාවතා කළ හැකි වඩාත්ම විලුදායී පාලන මිනුම කුමක්ද ?

- a. භුද්‍යකළා කිරීම
- b. PPE
- c. ආදේශ කිරීම
- d. ඉවත් කිරීම

06. පහත සඳහන් දේවලින්, තෙහෙට්ටුවේ රෝග ලක්ෂණයක් නොවන ඉක්ෂණය තොරත්න්.

- a. අමතක වීම
- b. මුඛ දුර්ගන්ධය
- c. ප්‍රතික්‍රියා කාලය අඩු බව
- d. දුර්වල තීරණ ගැනීම

07. අධික බරක් රැගෙන යාමේදී තුවාල විමේ අවස්ථාම වළක්වා ගැනීමට නොදුම ශිල්පීය කුම මොනවාදී අදාළ වන සියලුළු තෝරත්ත.
- ඩිර ඔබේ ගිරීරයට සම්පව රැගෙන යන්න
  - මුබේ ඇයේ වසාගෙන ඔබට හැකි තරම් තදින් ඔසවන්න
  - වස්තුව විසවීමට පෙර ජලය ගොඩික් බොත්තන
  - වස්තුන් අතර ගැනීමට වාසි විම සහ විසවීමට වාරු ගැනීමට ඔබේ කොන්ද නොව ඔබේ කකුල් හාවතා කිරීම
08. සතියක් අනුළත, ආසන්න වශයෙන් මධ්‍යසාර එකක 35කට සමාන සම්මත බියර් කියක් තිබේදී?
- 7-9
  - 20-22
  - 3-6
  - 14-18
09. ඔබ යානුවේ පැත්තට ලනු එල්ලීමට ඉඩ නොදිය යුත්තේ ඇයි?
- ල්වා හැවි තටුවට උකින් වැටිය හැකි අතර ඔබට ල්වා අනිම් විය හැකිය
  - ල්වා ප්‍රාපේලුරයට හානි කළ හැකිය
  - ල්වා මාල් බිය ගැන්විය හැකිය
  - විය අවාසනාව ඇති කරයි
10. නොදින් හඩත්තු කරන ලද යානුවක් යනු .....?
- ඇක්තිමත් යානුව
  - ඉස්සන යානුව
  - ආරක්ෂිත යානුව
  - වැදගත් යානුව